

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław TROCIUK

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 25 lutego 2002 r.

35442

RPO/392709/01/V/KD

Pan Jerzy Szmajdziński
Minister Obrony Narodowej

Szanowny Panie Ministrze

W dniu 22 sierpnia 2001 r. wszedł w życie art. 11 ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy o odszkodowaniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą w Milicji Obywatelskiej, ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, ustawy o uposażeniu żołnierzy, ustawy o Policji, ustawy o Urzędzie Ochrony Państwa, ustawy o Państwowej Straży Pożarnej, ustawy o kontroli skarbowej, ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy o Służbie Więziennej oraz ustawy o Inspekcji Celnej. (Dz. U. Nr 81, poz. 877). Przepisem tym wprowadzono istotne zmiany do ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 86, poz. 433 ze zm.).

Między innymi, zmianie uległa treść art. 23 ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP. Przepis ten, w obecnym brzmieniu, określa sytuacje, w których żołnierz zawodowy zwolniony z czynnej służby wojskowej, pełnionej jako służba stała, zachowuje prawo do kwatery (ust. 1 i 2), a także sytuacje, w których inne osoby nabywają prawo do kwatery (lokalu mieszkalnego) po śmierci żołnierza zawodowego, emeryta lub rencisty wojskowego (ust. 3). W art. 23 ust. 4 tej ustawy utrzymano dotychczasową zasadę, że prawo do kwatery dotyczy jednej wspólnej kwatery. Jednakże warunek ten nie ma obecnie zastosowania do rozwiedzionych małżonków i ich zstępnych, wstępnych, osób

przysposabiających albo przysposabianych, o ile zamieszkiwali oni do dnia 1 stycznia 2001 r. w odrębnych kwaterach stałych lub lokatach mieszkalnych.

Ponieważ art. 23 ust. 4 ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP zawiera odesłanie nie tylko do ust. 3 (dotyczącego nabycia prawa do kwatery po śmierci żołnierza), lecz także do ust. 1 i 2, krąg osób uprawnionych do nabycia prawa do kwatery (lokalu mieszkalnego) uległ rozszerzeniu w porównaniu z dotychczasową regulacją zawartą w art. 23 ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP. Rozwiedzeni małżonkowie i inne osoby wymienione w art. 23 ust. 4 zd. drugie zyskali w istocie możliwość nabycia prawa do kwatery (lokalu mieszkalnego), jeżeli w dniu 1 stycznia 2001 r. zamieszkiwali oddzielnie w lokalach mieszkalnych z zasobów Wojskowej Agencji Mieszkaniowej.

Należy sadzić, iż celem przepisu art. 23 ust. 4 ustawy w obecnym brzmieniu jest między innymi legalizacja tych wszystkich stanów faktycznych, w których, wbrew obowiązującym przepisom, rozwiedzeni małżonkowie zajmują dwie kwatery (lokale mieszkalne) z zasobów Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, pomimo, że nie doszło pomiędzy nimi do rozkwaterowania w rozumieniu art. 28 ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP, a uprawnionym do kwatery stałej było tylko jedno z nich. W takim bowiem wypadku jedno z rozwiedzionych małżonków zajmuje kwaterę stałą (lokal mieszkalny) w istocie bez ważnego, w świetle obowiązujących dotychczas przepisów, tytułu prawnego. Obecnie taka osoba nabywa zaś, zgodnie z art. 23 ust. 4 zd. drugie ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP, prawo do kwatery (lokalu mieszkalnego).

Zgodnie z art. 23 ust. 5 tej ustawy nabycie uprawnień do kwatery stwierdza w drodze decyzji administracyjnej dyrektor oddziału terenowego Agencji na podstawie zaświadczenia właściwego miejscowo organu ewidencji ludności. Do uzyskania decyzji o nabyciu uprawnień do kwatery stałej, w przypadku rozwiedzionych małżonków i ich zstępnych, wstępnych, osób przysposabiających albo przysposabianych, wystarczające jest zatem przedstawienie zaświadczenia o zameldowaniu w kwaterze według stanu na dzień 1 stycznia 2001 r. Wymienione osoby, które w tej dacie zajmowały odrębne kwatery stałe bez tytułu prawnego, nabędą stosowne uprawnienia. Natomiast osoby należące wprawdzie do kręgu określonego w art. 23 ust. 4 zd. drugie ustawy, lecz nie zamieszkujące do dnia 1 stycznia 2001 r. w odrębnych kwaterach stałych, nie mogą, nabyć prawa do kwatery na podstawie omawianego przepisu.

Regulacja zawarta w art. 23 ust. 4 zd. drugie ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP wydaje się niezwykle korzystna dla osób w tym przepisie wymienionych. Do dnia wejścia w życie wskazanej wyżej nowelizacji ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP obowiązywała bowiem zasada, w myśl której wszystkie osoby bliskie żołnierza zawodowego (emeryta lub rencisty wojskowego) mogły nabyć prawo wyłącznie do jednej kwatery, po jego śmierci (art. 23 ust. 3 ustawy w dotychczasowym brzmieniu). Obecnie osoby te zyskały zaś możliwość uregulowania swojej sytuacji prawnej w drodze nabycia uprawnień do zajmowanych nawet oddzielnie kwater (lokali mieszkalnych). W związku z

tym pojawia się jednak pytanie, jakimi kryteriami kierował się ustawodawca przyjmując, jako datę graniczną, rozstrzygającą o możliwości nabycia uprawnień do kwatery przez wskazane osoby, datę 1 stycznia 2001 r. Pomimo przeanalizowania stanu prawnego obowiązującego w omawianym zakresie, nie znajduję niestety żadnego przekonującego uzasadnienia dla przyjęcia akurat tej, a nie innej daty. W dniu 1 stycznia 2001 r. nie dokonała się bowiem żadna zmiana tegoż stanu prawnego, która mogłoby ewentualnie uzasadniać zróżnicowanie sytuacji prawnej rozwiedzionych małżonków i ich bliskich zamieszkujących w odrębnych kwaterach stałych w zakresie możliwości nabycia uprawnień do zajmowanych kwater.

Ponieważ omówiona problematyka ma istotne znaczenie z punktu widzenia tych obywateli, którzy na mocy art. 23 ust. 4 ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP uzyskali możliwość nabycia tytułu prawnego do kwatery stałej (lokalu mieszkalnego), albo możliwości takiej są pozbawieni, dlatego też uprzejmie proszę, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r., Nr 14, poz. 147) o wskazanie przyczyny przyjęcia daty 1 stycznia 2001 r., jako głównego kryterium zróżnicowania sytuacji prawnej osób objętych dyspozycją art. 23 ust. 4 zd. drugie ustawy w zakresie możliwości nabycia prawa do kwatery (lokalu mieszkalnego).

Łączę wyrazy szacunku
ZASTĘPCA
Rzecznika Praw Obywatelskich
-/ Stanisław Trociuk